

Klarspråkskampanj som maktmedel?

Aino Piehl

Nordisk klarspråkskonferanse 2015: Fra myndig
maktspråk til klar kommunikasjon

Klarspråkskampanjen

Syfte: Kampanjen uppmuntrar myndigheterna att använda ett klart och begripligt myndighetsspråk.

Kampanjtid: Från hösten 2014 till den 31 december 2015.

Bakgrund: [Handlingsprogram](#) för klart myndighetsspråk 2014

Handlingsprogram för klart myndighetsspråk

- **Förvaltningslagen:** *Myndigheterna skall använda ett sakligt, klart och begripligt språk.*
- **Handlingsprogrammet:** Förslag till åtgärder om hur bättre uppfylla lagens krav, fokus på klarspråksarbete
- **Förslag på fyra nivåer:** förslag till regeringen och riksdagen, rekommendationer till hela offentliga förvaltningen, enskilda myndigheter och läroanstalter.

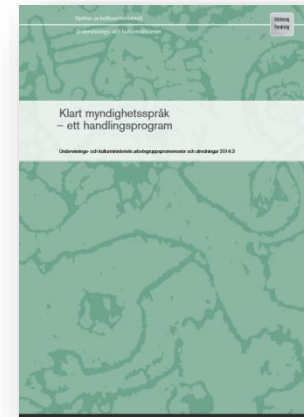
Utgångspunkter för förslagen

1. Språket bör ses som en del av arbetet och utvärderas och utvecklas i samma processer.
2. Förvaltningen bör skapa strukturer som stödjer klarspråk.
3. Myndigheter bör dela god praxis.
4. Studerande bör få tillräckligt med undervisning i finska och svenska för att kunna kommunicera begripligt.

Förslag till regeringen och förvaltningen

- Klarspråksombudsman
- Termbank för förvaltningen
- Klarspråkskampanj
- Gemensamt utbildningsprogram
- En webbplats med anvisningar och exempel för lagberedare
- Anvisningar för kommentering av EU-texter

Rekommendationer för enskilda myndigheter

- Klarspråksansvariga & klarspråksgrupp
- Klarspråkssidor, utbildning och termarbete
- Arbetsprocessbeskrivningar & datasystem för textproduktion
- Information om behandlingsprocesser
- Lättläst språk & personliga möten
- Insamling av och utnyttjande av respons om texterna

[Klarspråkstips för myndigheter](#)

[Klarspråkstips för anställda](#)

Klarspråkskampanjen: organisatörerna

- Finansministeriet: projektet Öppen förvaltning
- Språkinstitutet
- Statsrådets kansli
- Undervisningsministeriet
- Folkpensionsanstalten
- Kommunförbundet
- Selkokeskus (Finskspråkiga centret för lättläst)

 Virkakielikampanja.fi

Projektet Öppen förvaltning

- [Open Government Partnership](#): internationellt projekt
- Främjar öppenhet i förvaltningen (genom t.ex. delaktighet, crowdsourcing)
- 65 medlemsländer (bl.a. Danmark, Finland, Norge, Sverige)
- Handlingsplaner med konkreta åtgärder som följs upp
- Finland medlem 2014, klarspråk ett av målen i handlingsplanen
- Klarspråkskampanjen en av Finlands åtgärder

Information till myndigheter och media

- Start- och avslutningsseminarier
- Diskussions- och informationmöten för myndigheter
- Presentationer för myndigheter och intressentgrupper
- Pressmeddelanden, webbnyheter, Twitter, Facebook

Information och hjälpmedel på webbplatsen

- Stödmaterial för diskussion på myndigheter: material om klarspråk och klarspråksarbete, officiella namn, lättläst språk
- Kolumner
- Pilotorganisationer, beskyddare (kanslichefen på Kommunikationsministeriet)

Virkakielikampanja.fi

Information och hjälpmedel på [webbplatsen](#)

- Tester: klarspråkstest, test av myndighetens egna klarspråksarbete, namnplaneringstest, namntest
- Textverkstäder på nätet
- Exempel på god praxis (Framgångsberättelser)

 Virkakielikampanja.fi

Piloter

- 5 myndigheter: Folkpensionsanstalten, Kommunikationsministeriet, Migrationsverket, Trafiksäkerhetsverket, Skatteförvaltningen

- 2 kommuner: Tammerfors stad, Vasa stad
- Kontaktpersoner på Språkinstitutet, seminarier
- Rekommendationer i handlingsprogrammet som pilotprojekt
- Lagprojekt, brevmallar, textprocesser, förfaringsätt
- Information på webbplatsen om piloternas erfarenheter

Tekstitalkoot (textverkstaden)

- Möjlighet att kommentera och diskutera en myndighetstext på nätet
- Olika texttyper: pressmeddelande, myndighetsföreskrift, handlingsplan, brevmall
- Tips om hur texterna på nätet kan kommenteras
- Myndigheten i fråga deltar i diskussionen

Framgångsberättelser

- Tävling om god praxis, framgångsrika sätt att förbättra texter
- Myndigheterna och allmänheten kan anmäla god praxis
- Allmänheten får rösta fram det bästa exemplet på klarspråksarbete
- Bästa exemplet belönas med pris på avslutningsseminariet

 Virkakielikampanja.fi

Framgångsberättelser

- Tävling om god praxis, framgångsrika sätt att förbättra texter
- Myndigheterna och allmänheten kan anmäla god praxis
- Allmänheten får rösta fram det bästa exemplet på klarspråksarbete
- Bästa exemplet belönas med pris på avslutningsseminariet

 Virkakielikampanja.fi

Framgångsberättelser

- Tävling om god praxis, framgångsrika sätt att förbättra texter
- Myndigheterna och allmänheten kan anmäla god praxis
- Allmänheten får rösta fram det bästa exemplet på klarspråksarbete
- Bästa exemplet belönas med pris på avslutningsseminariet

 Virkakielikampanja.fi

Klarspråkskampanj och makt: mjuk och hård makt (Joseph Nye 1990)

Samhället

Förvaltningen

Media

Politikerna

Myndigheter

Interessent-
grupper

Högsta
ledningen

Ledningen

Klarspråkskampanjen

Tjänstemän

Andra organisatörer

Språkinstitutet

Allmänheten

Länkar:

- [Klart myndighetsspråk – ett handlingsprogram](http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2014/hyva_virkakieli.html?lang=sv)

http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2014/hyva_virkakieli.html?lang=sv

- [Klarspråkstips för myndigheter](http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2014/hyva_virkakieli.html?lang=sv)

http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2014/hyva_virkakieli.html?lang=sv

- [Klarspråkstips för anställda](http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2014/liitteet/klarsprakstips_for_a_nstallda.pdf?lang=sv)

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2014/liitteet/klarsprakstips_for_a_nstallda.pdf?lang=sv

- Webbplatsen [Virkakielikampanja](http://www.kotus.fi/kielitieto/viranomaisten_kielenkaytto/virkakieli/virkakielikampanja) (på finska)

http://www.kotus.fi/kielitieto/viranomaisten_kielenkaytto/virkakieli/virkakielikampanja

- Webbplatsen [Klarspråskampanj](http://www.sprakinstitutet.fi/sv/sprakhjalp/sprakhjalp/klarsprak/klarsprakskampanjen) (på svenska, mindre material)

<http://www.sprakinstitutet.fi/sv/sprakhjalp/sprakhjalp/klarsprak/klarsprakskampanjen>